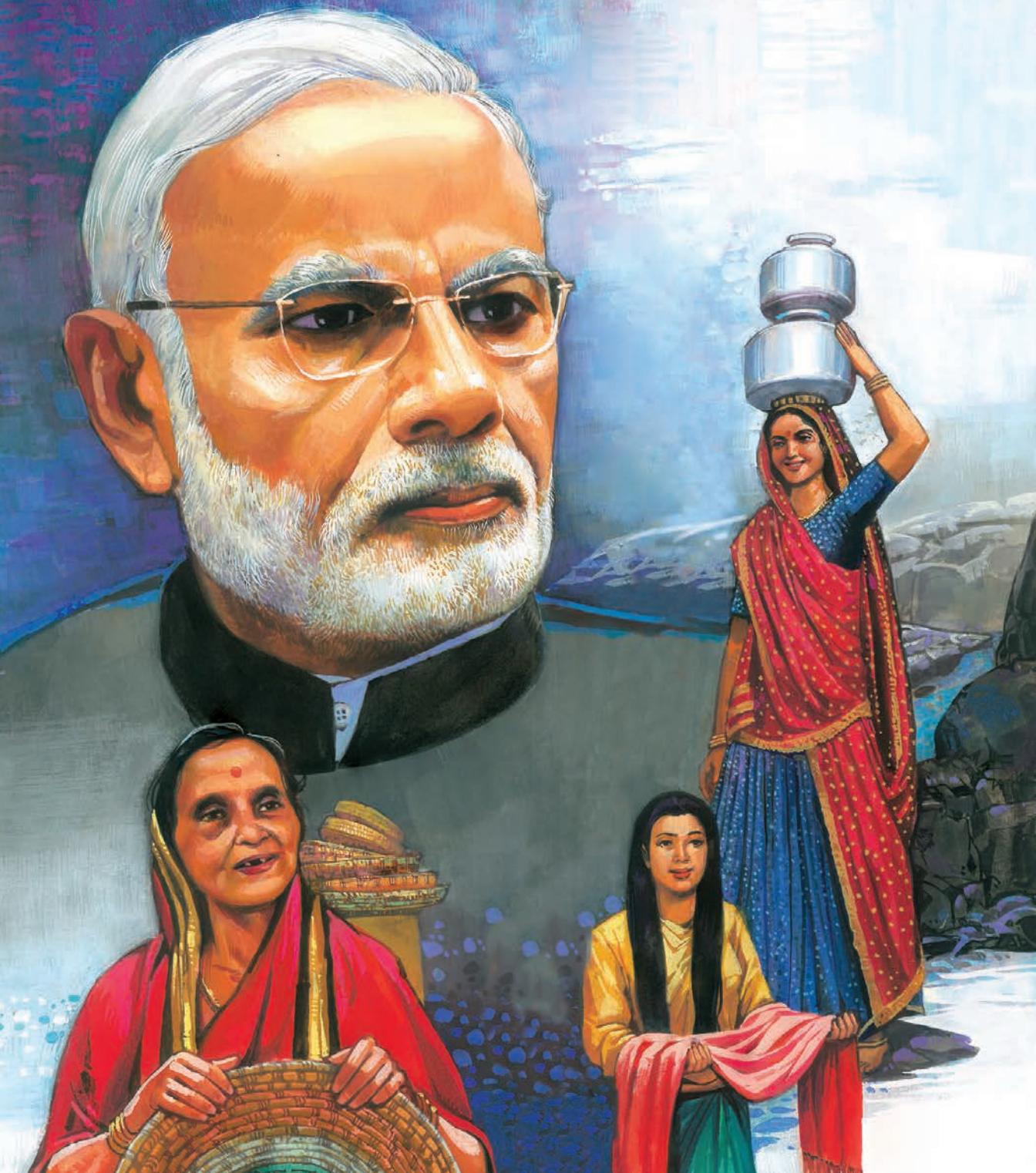

ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ

ਵੇਲ੍ਯੂਮ 6

MANN KI BAAT

VOL.6

Authors

Sarda Mohan and Tanushree Banerji

Illustrations and Cover Art

Dilip Kadam

Assistant Artist

Ravindra Mokate

Production

Amar Chitra Katha

Published by

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd

GUJARATI

ISBN – 978-81-19596-68-3

Amar Chitra Katha Pvt. Ltd, September 2023

© Ministry of Culture, Govt of India, September 2023

All rights reserved. This book is sold subject to the condition that the publication may not be reproduced, stored in a retrieval system (including but not limited to computers, disks, external drives, electronic or digital devices, e-readers, websites), or transmitted in any form or by any means (including but not limited to cyclostyling, photocopying, docutech or other reprographic reproductions, mechanical, recording, electronic, digital versions)

without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

You can now get ACK stories as part of your classroom with **ACK Learn**,
a unique learning platform that brings these stories to your school with a range of workshops.
Find out more at www.acklearn.com or write to us at acklearn@ack-media.com.

૪

એ કોઈની સામે કોઈ સમસ્યા આવે, ત્યારે તે વ્યક્તિ શું કરે છે? આપણાંમાંથી કેટલાક સમસ્યાને અવગાણી કાઢશે, કેટલાક તેની ચિંતામાં ઇબી જરે પરંતુ કરશે કંઈ નહીં અને કેટલાક તેનું સમાધાન શોધશે.

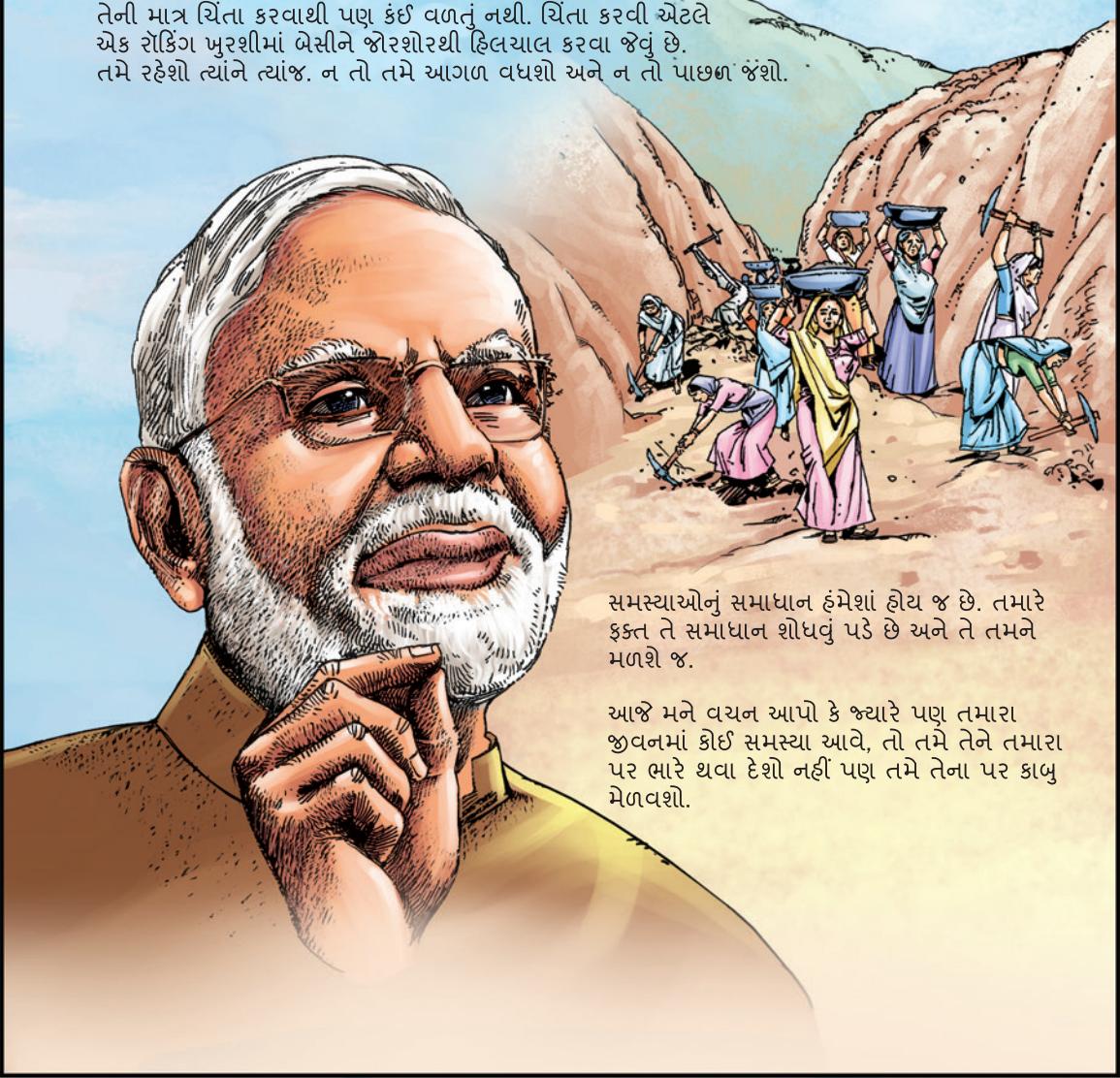
બબીતા રાજ્યપુરે સમાધાન શોધી કાઢ્યું.

જ્યારે તેના ગામનું તળાવ સુકાઈ ગયું અને લોકોને પાણી લાવવા માટે માઇલો સુધી ચાલવું પડતું, બબીતાએ પાણી લાવીને તળાવને ફરીથી ભરવાનું નક્કી કર્યું. ના, ડોલથી ભરી-ભરીને કે લાંબા પાછપ નાખીને નહીં પરંતુ એક ઉંચી ટેક્રીમાંથી એક માર્ગ ખોદીને અને તળાવની બીજી બાજુએ આવેલી નહેરમાંથી તળાવ સુધી પાણીનો રસ્તો બનાવીને.

આ બૃહદ કાર્ય માટે, તેણીએ 200 મહિલાઓની મદદ લીધી. તે બધી ‘જલ સહેલીઓ’ અથવા પાણી ભિત્ર તરીકે ઓળખાતી. તે બધીએ સાથે મળીને 18 મહિનાની અંદર એક માર્ગ ખોદી કાઢ્યો અને તે ફક્ત તળાવ જ નહીં પરંતુ બોરવેલ ભરવામાં પણ સકળ રહી.

સમસ્યાને અવગણવાથી તે દૂર થઈ જતી નથી. તે ત્યાં જ રહે છે અને વધુને વધુ મોટી બનતી જાય છે.

તેની માત્ર ચિંતા કરવાથી પણ કંઈ વળતું નથી. ચિંતા કરવી એટલે એક રોકિંગ ખુરશીમાં બેસીને જોરશોરથી હિલચાલ કરવા જેવું છે.
તમે રહેશો ત્યાંને ત્યાજ. ન તો તમે આગળ વધશો અને ન તો પાછળ જંશો.

સમસ્યાઓનું સમાધાન હંમેશાં હોય જ છે. તમારે ફક્ત તે સમાધાન શોધવું પડતું છે અને તે તમને મળશે જ.

આજે મને વચ્ચન આપો કે જ્યારે પણ તમારા જીવનમાં કોઈ સમસ્યા આવે, તો તમે તેને તમારા પર ભારે થવા દેશો નહીં પણ તમે તેના પર કાબુ મેળવશો.

અનુક્રમણિકા

1	ઇસ્માઇલભાઈ શેડુ	3
2	ટોંબ્રામ બિજિયાશાંતિ	6
3	કલ્પના	9
4	ઈ-પરિસરા	12
5	બબીતા રાજપુત	15
6	શર્મિલા ઓસ્વાલ	18
7	વિજય કુમાર કાબી	21
8	સિલુ નાયક	24
9	સેંટ ટેરેસાજ કોલેજ	27
10	કમલા મોહરાના	30

ઇસ્માઇલભાઈ શેડુ

તે નાયર સરની કલાસ હતી અને વિદ્યાર્થીઓ એક બીજી નવી મન કી બાતની સ્તોરીની રાહ જોઈ રહ્યાં હતા.

શું તમે લારે વરસાદને
લીધે ખેડૂતને થયેલા નુકસાન
વિશે વાંચ્યું છે?

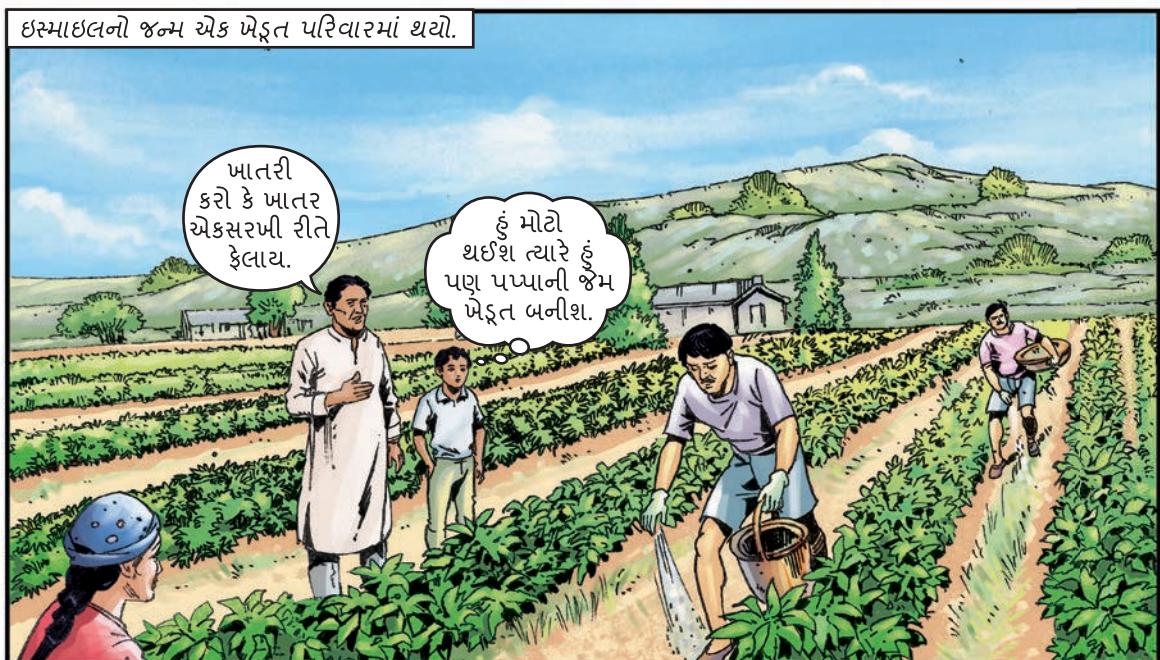
હા, મારા પપ્પા
મને કહી રહ્યાં હતા
કે કેવી રીતે ખરાબ
હવામાન આખા પાકને
બગાડી શકે છે.

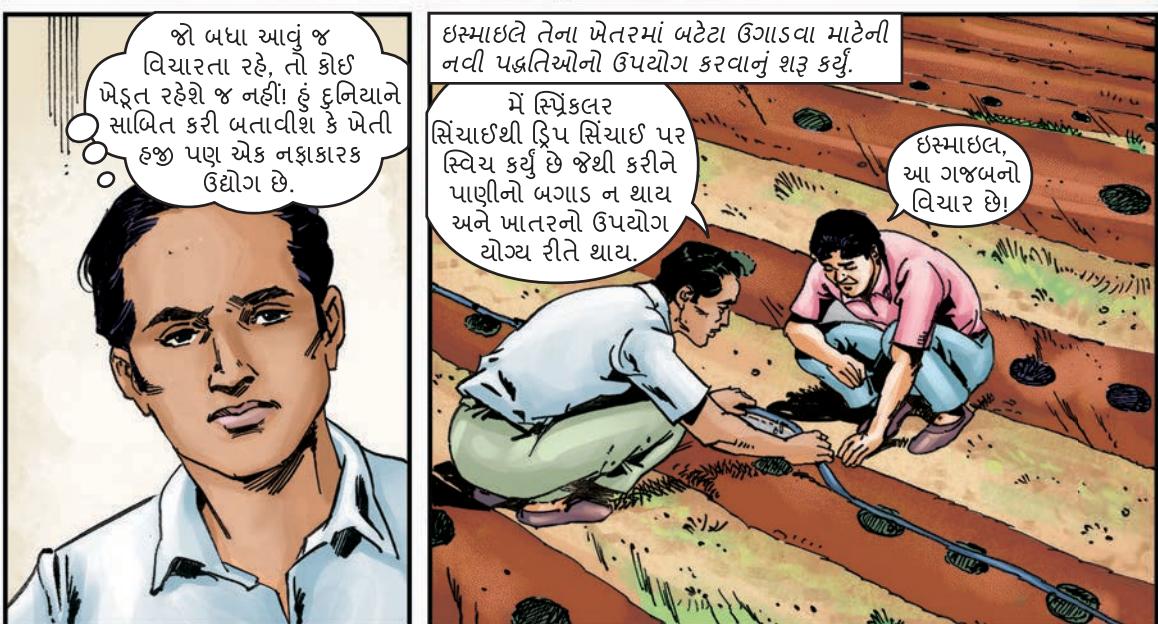
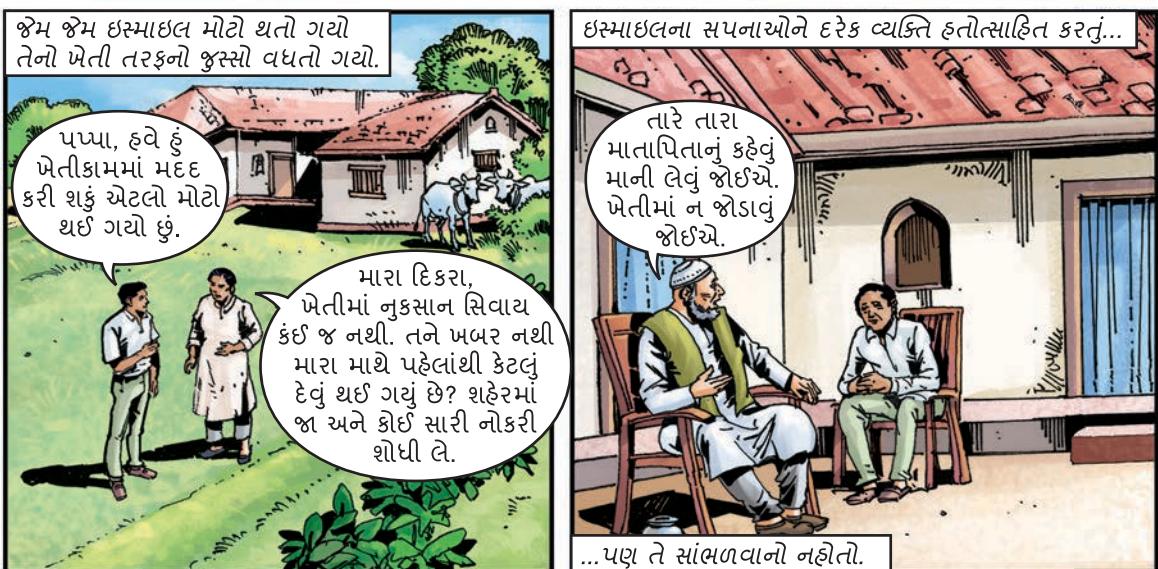
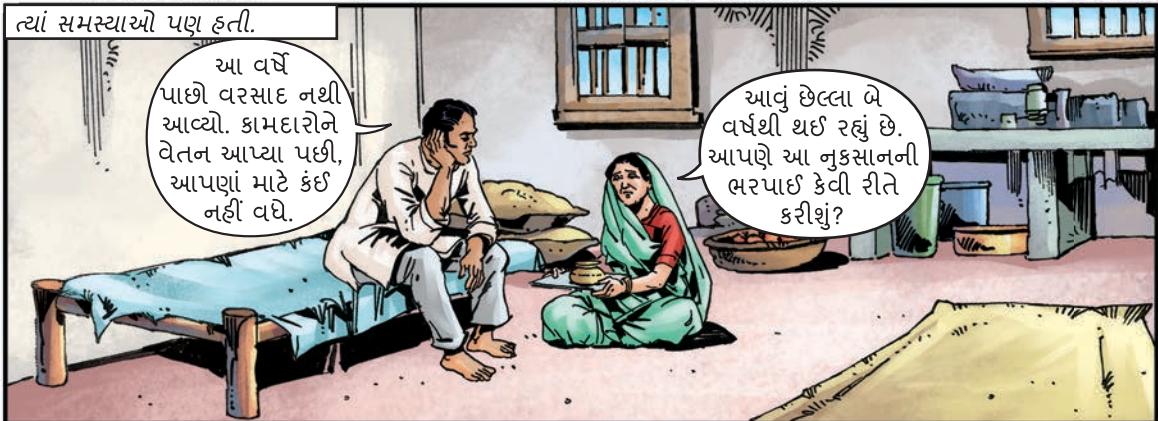
તારા પપ્પાએ સાચું કીધું,
પૂજા, એતી એ એક જોખમી
વ્યવસાય હોઈ શકે છે...

...પરંતુ આજની સ્તોરી
એક એવા ખેડૂત વિશેની છે
જેણે સાબિત કર્યે કે નવીનતાઓ
સાથે એતી કરતી ખૂબ નફાકારક
પણ હોઈ શકે છે. આ માણસનું
નામ છે ઇસ્માઇલભાઈ શેડુ, જે
ગુજરાતના રામપુર ગામમાં
વ્યવસાયે ખેડૂત છે.

ઇસ્માઇલનો જન્મ એક ખેડૂત પરિવારમાં થયો.

તેનો નવો પ્રયોગ સફળ થયો અને જણી જ તે પોતાના ઉંચી ગુણવત્તાના બટેરા માટે ઓળખાવા લાગ્યો.

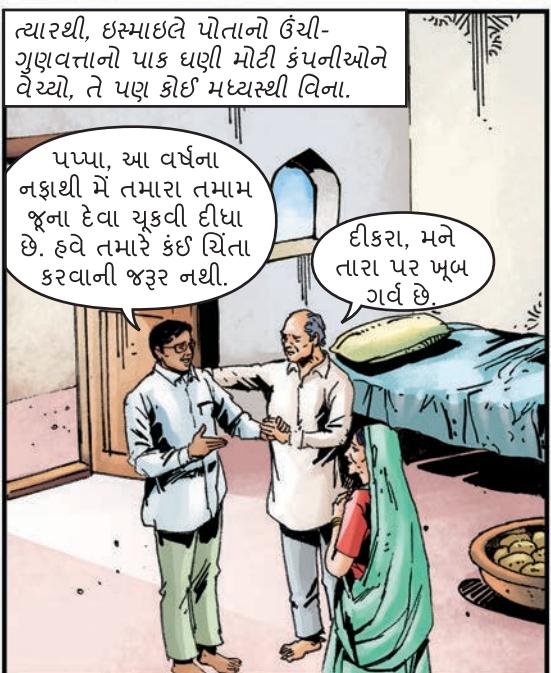

જ્યારે તેના પાકની પેદાશને વેચવાનો સમય આવ્યો -

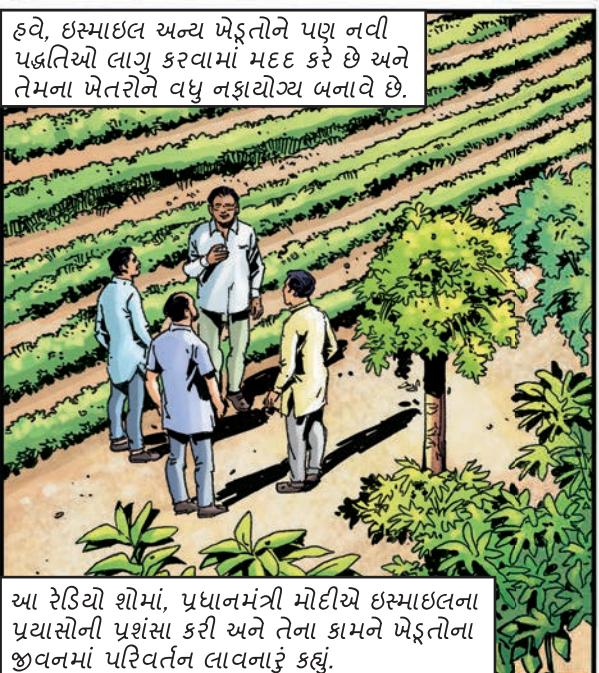

બરાબર, મને સમજાઈ ગયું કે એડ્ઝ્ટોનો ધારો પૈસો મધ્યસ્થીઓ પર વેદ્ધાય છે.

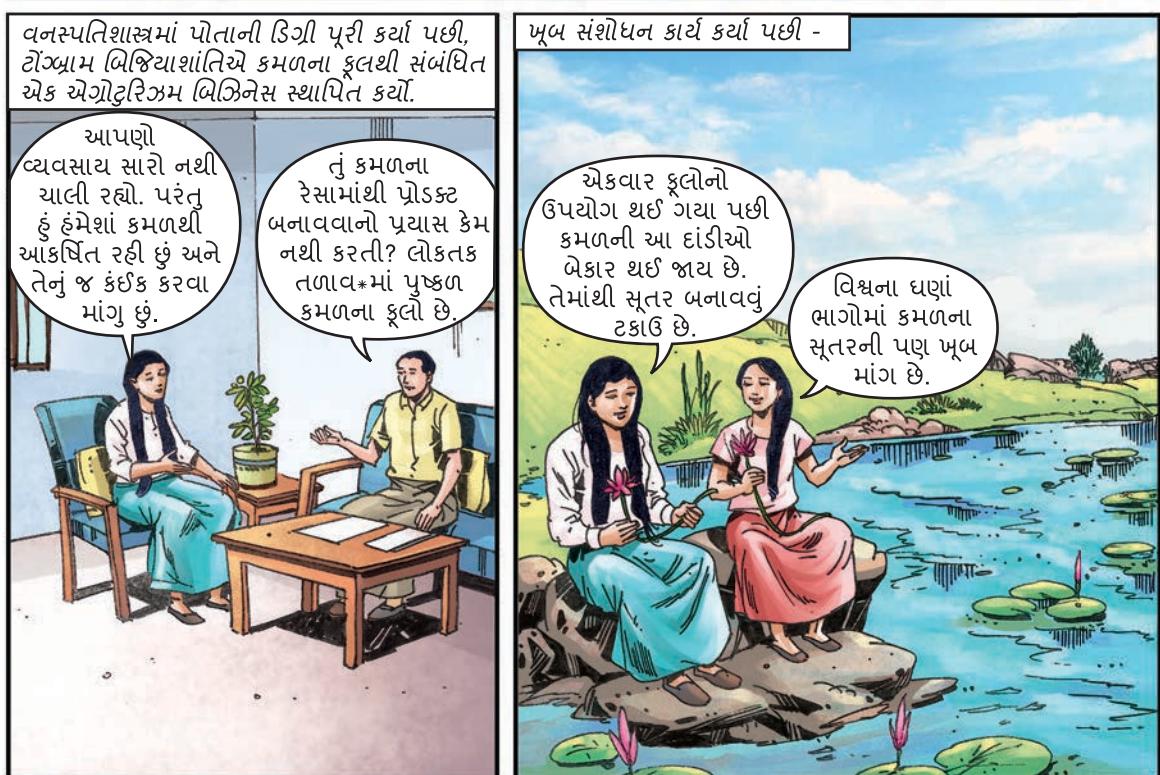
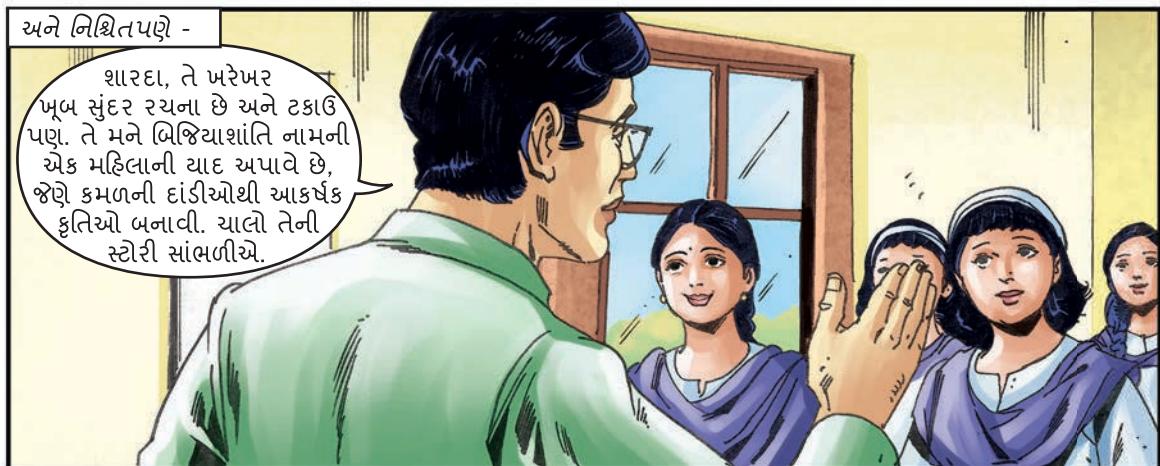
ત્યારથી, ઇસ્માઇલ પોતાનો ઉંચી-ગુણવત્તાનો પાક ધારી મોટી કંપનીઓને વેચ્યો, તે પણ કોઈ મધ્યસ્થી વિના.

હવે, ઇસ્માઇલ અન્ય એડ્ઝ્ટોને પણ નવી પદ્ધતિઓ લાગુ કરવામાં મદદ કરે છે અને તેમના એતરોને વધુ નફાયોગ્ય બનાવે છે.

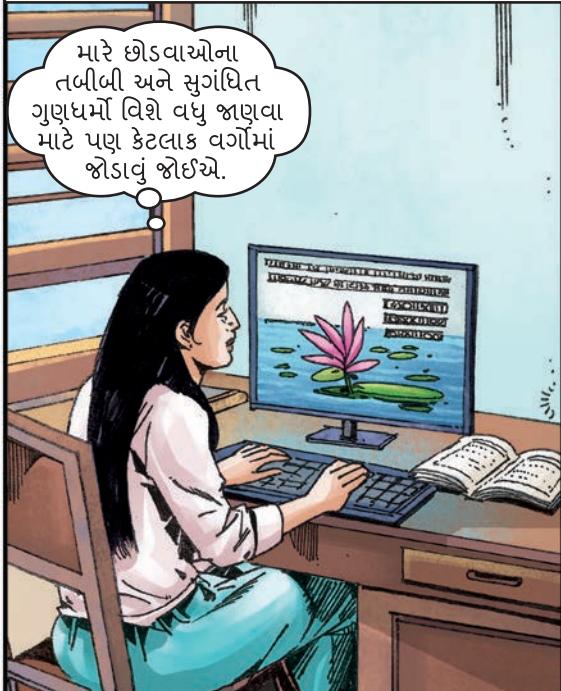
ટોંબ્યામ બિજિયાશાંતિ

*માણિકુરના બિજુપુરમાં આવેલું તાજા પાણીનું એક તળાવ

બિજિયાશાંતિ સૂક્ષ્મ, લઘુ અને મધ્યમ ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા આયોજિત ઉદ્યમિતા પ્રશિક્ષણ પ્રોગ્રામમાં જોડાઈ.

નવી જાપાંકારીથી સજ્જ થઈને, 2018માં, બિજિયાશાંતિએ સૂતર બનાવવા માટે કમળની દાંડીઓમાંથી રેસા કાઢવાનું શરૂ કર્યું.

તે પછી બિજિયાશાંતિએ 'સાનાજિંગ સાના થંબલ' નામથી એક સંસ્થા શરૂ કરી અને તેના ગામની અન્ય મહિલાઓને તે પડકતિ શીખવવાનું શરૂ કર્યું.

કુમળના સિલ્કમાંથી બિજિયાશાંતિ અને તેની ટીમ નેકટાઈ, સ્કાર્ફ, મફલર અને ઘણી બધી વસ્તુઓ બનાવે છે.

આ ખૂબ
જ સુંદર બની
ગયું છે!

પ્રધાનમંત્રી દ્વારા તેમના રેડિયો પ્રોગ્રામમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યા પછી...

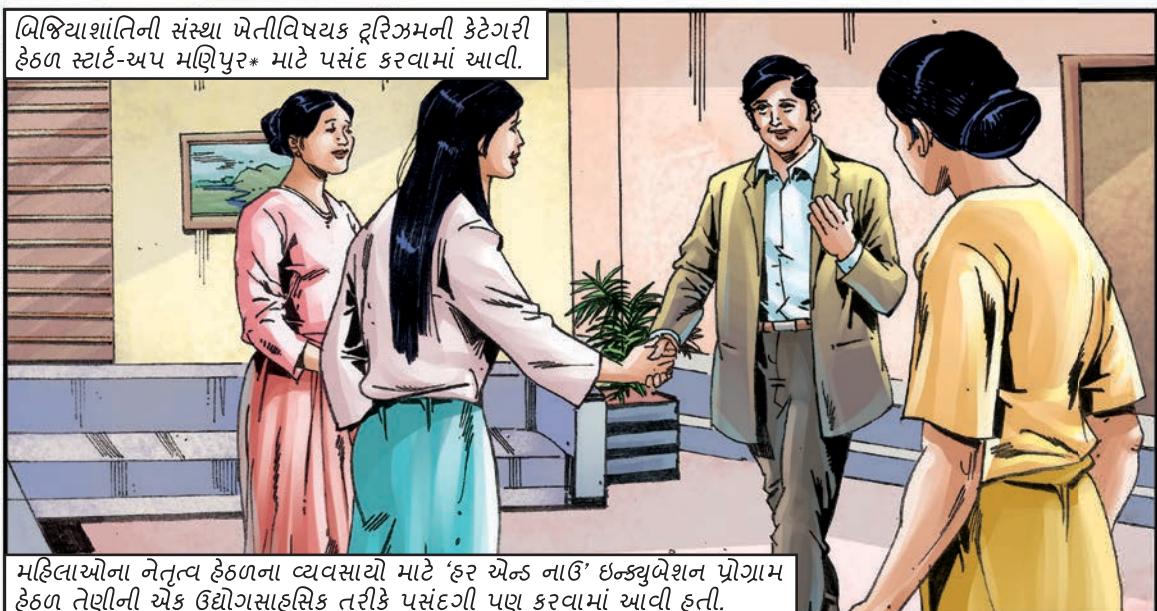
આજે તો
પૂછપરછ માટે ક્રોન
વાગવાનું બંધ જ નથી
થઈ રહ્યું.

આપણને
ધરણાં બધા
ઓઈસ મળી
ગયા છે!

...બિજિયાશાંતિનો ધંધો ઉપકર્યો.

બિજિયાશાંતિની સંસ્થા એતીવિષયક દૂરિઝમની કેટેગરી
ઢેઠળ સ્ટાર્ટ-અપ માટે પસંદ કરવામાં આવી.

મહિલાઓના જેતૃત્વ ઢેઠળના વ્યવસાયો માટે 'કર એન્ડ નાઉ' ઇન્ક્યુબેશન પ્રોગ્રામ
ઢેઠળ તેણીની એક ઉદ્યોગસાહિતી તરીકે પસંદગી પણ કરવામાં આવી હતી.

*માટ્રિપુરમાં ઉદ્યમિતા અને નવીનીકરણને પ્રોત્સાહિત કરવા માટેની એક સરકારી યોજના.

કલ્પના

રિસેસનો સમય હતો અને વિદ્યાર્થીઓ આંધળો પાટો રમી રહ્યા હતા.

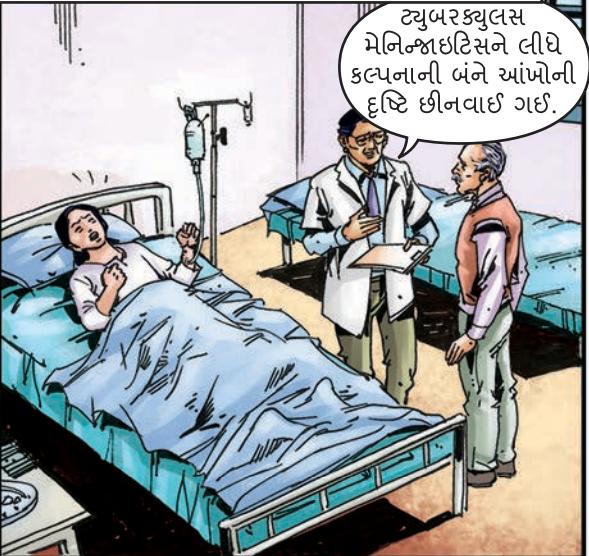
મને
પકડ.

ના, મને.

દસ મિનિટ થઈ
ગયા અને મે કોઈને
આઉટ કર્યા નથી. હું
હર માનું છું!

એક દિવસ, જોશીમઠ*ના ગામમાં, એક આંધ વર્ષની છીકરીનું જીવન અંધકારમય થઈ ગયું.

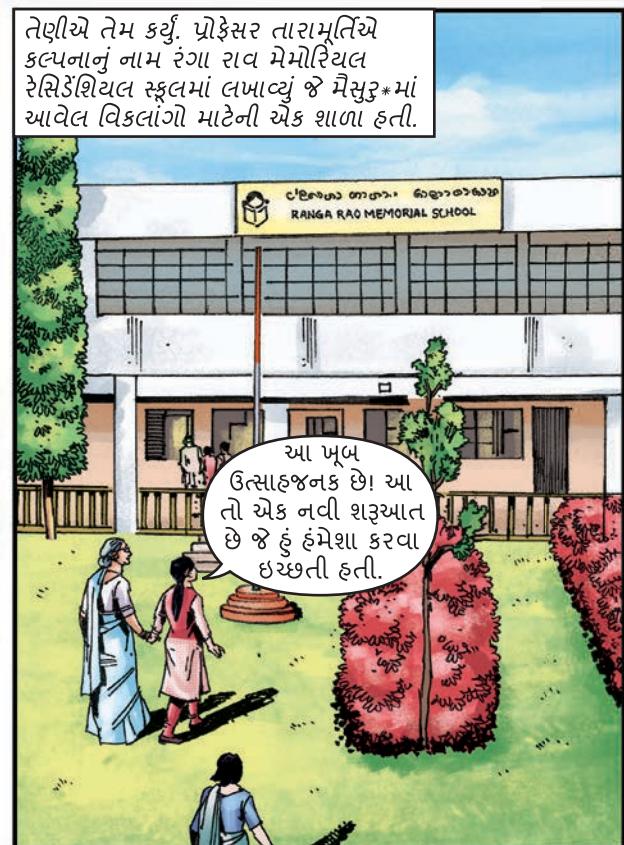
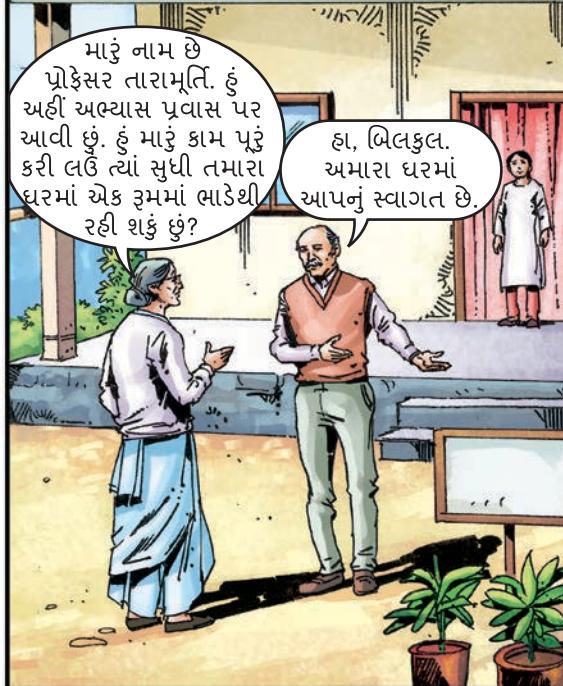
સ્થાનિક શાળાઓમાં દૃષ્ટિ અક્ષમતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવા માટેની વ્યવસ્થા નહોતી.

આ શાળા કલ્પના
માટે નથી. હું ઇચ્છણું છું
કે તેને કોઈ દૃષ્ટિ અક્ષમ
બાળકો માટે ડિઝાઇન કરેલી
શાળામાં મોકલી શકીએ.

*ઉત્તરાખંડમાં

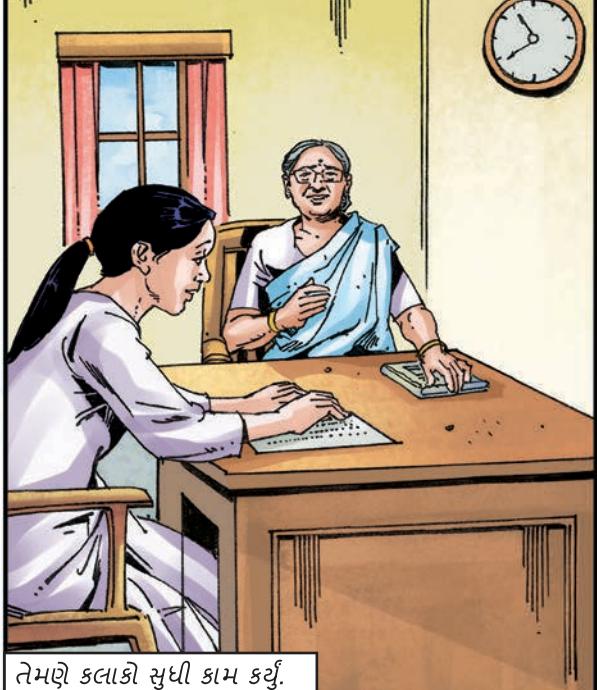
જવાબ મળ્યો 2017માં,
એક મુલાકાતીના રૂપમાં.

શાળામાં સૂચનાઓનું માધ્યમ કલ્પના
ભાષામાં હતું જે કલ્પના માટે નવી હતી.

જ્યારે કોવિડ-19 મહામારીનો હુમલો થયો, પોઝેસર તારામૂર્તિ
કલ્પનાને ધરે લઈ ગયા અને તેને ધરે શિક્ષણ આપ્યું.

અને તેણીએ તેના શિક્ષકો અને સાથીદારોની
મદદથી તે માત્ર ત્રણ મહિનામાં કરી બતાવ્યું.

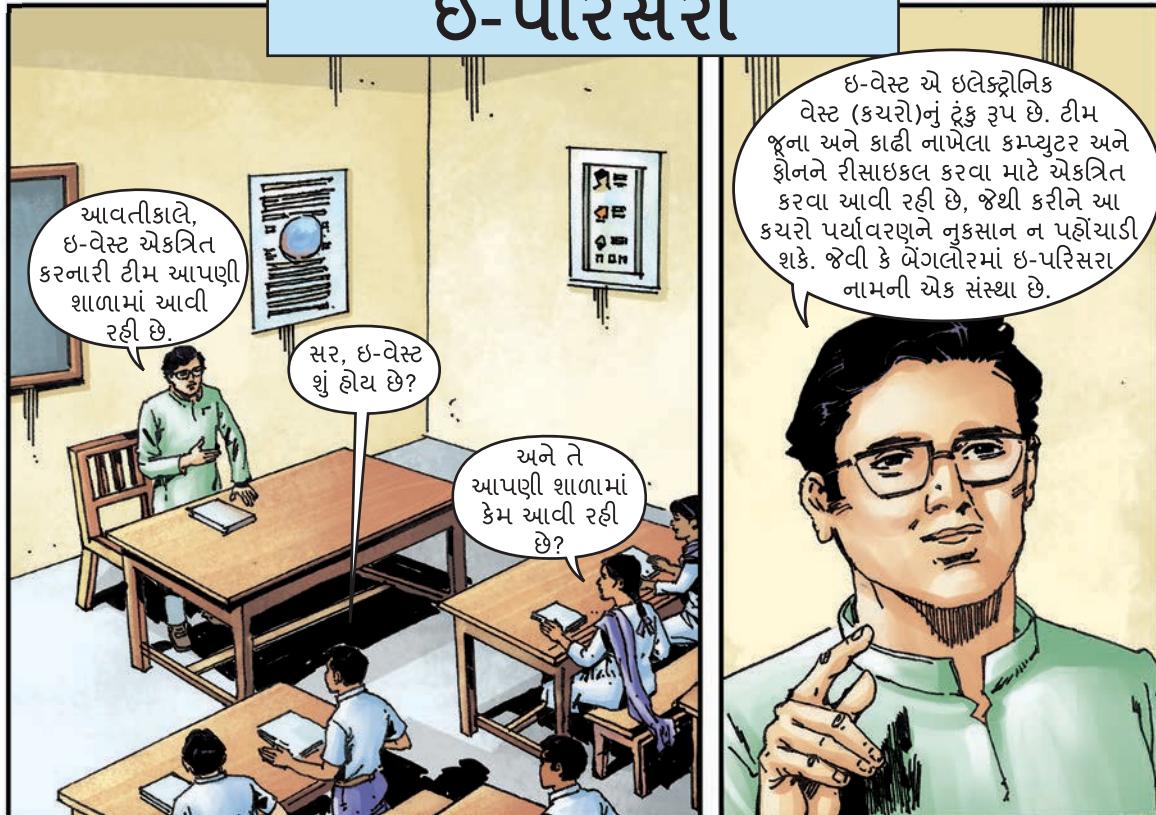
2022માં, કલ્પનાએ SSLC*
પરીક્ષા આપી અને 625માંથી
514 ગુણ મેળવ્યાં.

*સેકન્ડરી સ્કૂલ લીલિંગ સાટિફિકેટ, 10માં ધોરણની
જાહેર પરીક્ષા પાસ કરવા પર મળે છે.

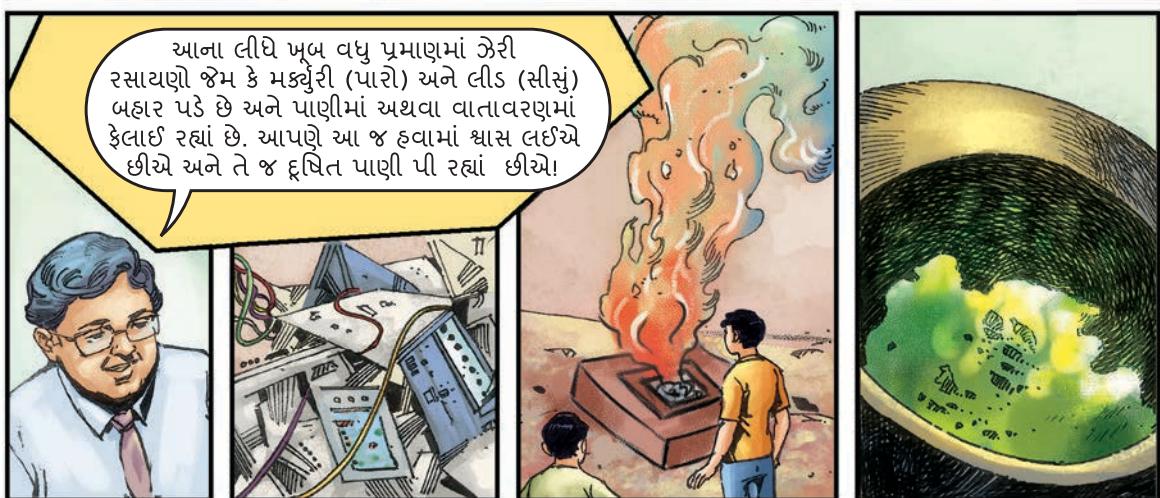
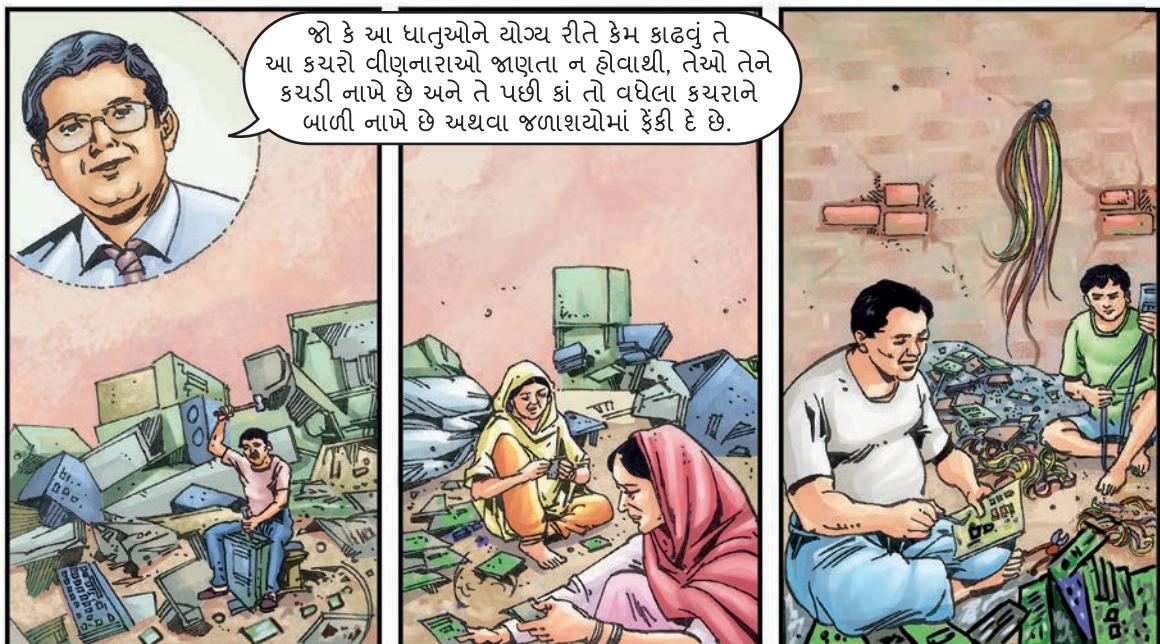
ઇ-પરિસરા

પી. પાર્થસારથી એ ઇલેક્ટ્રોપ્લેટિંગ* ઉદ્યોગમાં એક કેમિકલ એન્જિનિયર હતા. તેમના મગજમાં એક વિચાર તેમને પજવી રહ્યો હતો.

* એક ધાતુને બીજુ ધાતુનું પડ યદ્વાવવાની પ્રક્રિયા

ઇ-પરિસરાએ આ કરવા માટે જલ્દી જ સરળ, ચુરકીત અને પર્યાવરણ-અનુકૂળ પહોંચાતો તૈયાર કરી.

ઇ-પરિસરા એ કેન્દ્ર અને રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ તરફથી મંજૂરી મેળવનાર પ્રથમ ઇ-વેસ્ટ રીસાઇકલર બન્યું.

2010માં, ઇ-પરિસરાને સૂક્ષ્મ, લઘુ અને મધ્યમ ઉદ્યોગ મંત્રાલય દ્વારા ઉત્કૃષ્ટ ઉદ્યમિતા માટેના રાષ્ટ્રીય પુરસ્કારમાંથી પ્રથમ પુરસ્કાર એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

બબીતા રાજપુત

ઉનાળાની રજાઓ સમાપ્ત થઈ હતી અને તે શાળાનો પહેલો દિવસ હતો.

તારી
ઉનાળાની
રજાઓ કેવી
રહી, પૂજા?

અરે પૂછીશ જ નહીં
શ્રેયસ. અમારા પાડોશમાં આખો
ઉનાળો વોટર કટ હતો.

હા, અમારે ત્યાં
પણ! તેથી જ અમારું
કુદુંબ થોડો સમય મારા
કાકાને ત્યાં રહેવા
જતા રહ્યાં હતા.

પણ દિનેશ,
શું તમે તે લોકો વિશે
વિનાયક છે જેમણે આખું
વર્ષ પાણીની તંગિનો
ગામનો કર્યો હોય?

આજે, હું તમને
એક યુવાન મહિલાની સોરી
બતાવવા જઈ રહ્યો છું. જે
તમારાથી વધુ મોટી નથી, પણ
તેણે પોતાના ગામમાં પાણી
લાવવા માટે પર્વત ઝોડીને
રસ્તો કાઢ્યો.

મદ્યપ્રદેશનાં છિત્રરચ્ચર જીલ્લામાં
આવેલા અગ્રોડા ગામમાં -

પાઇલા બે વર્ષથી જરાય વરસાદ
પડી રહ્યો નથી. દરરોજ, આપણો
અડધો દિવસ ખાલી પાણી લાવવા માટે
ચાલીને જવામાં વિતે છે.

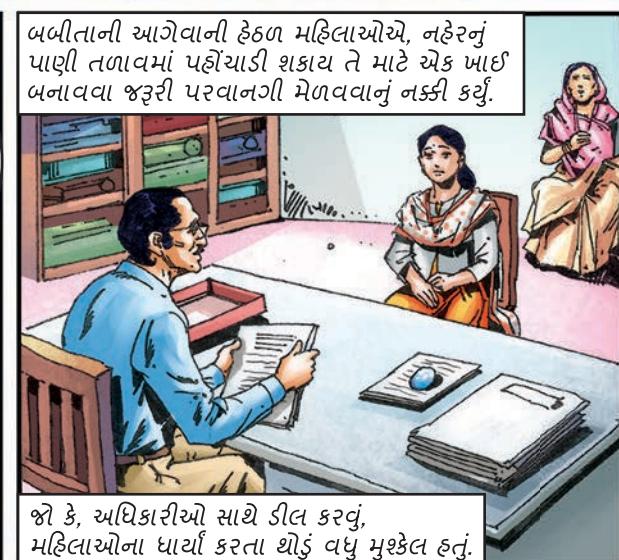
મારી બાળકો હવે નિશાળે
જઈ શકશે નહીં કારણ કે પાણી
લઈ જવામાં મને તેમની મદદની
જરૂર છે. આખું નહીં ચાલી શકે.

19 વર્ષની બબીતા રાજપુત
અત્યંત અસ્વસ્થ હતી.

આપણી પાસે 90
એકડનું તળાવ છે, પરંતુ
વરસાદ ન પડવાથી તે સુકાઈ
ગયું છે. મહિલાઓને તેમની
પાણીની મૂળભૂત જરૂરિયાત
માટે સંઘર્ષ કરવો પડે છે.
ગામના વડીલો કોઈપણ
પગલું લઈ રહ્યાં નથી.

એક દિવસ, ગામની બધી મહિલાઓ આ સમસ્યા વિશે ચર્ચા કરવા માટે લેગી થઈ.

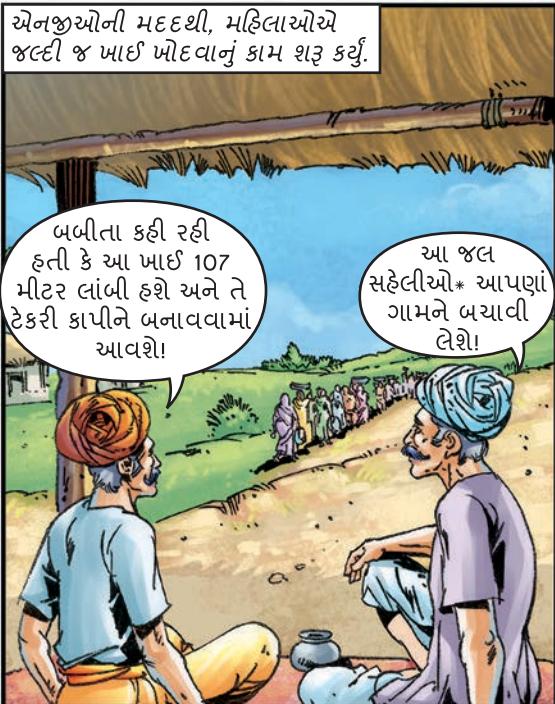

સફ્ટાયે, પરમાર્થ સમાજ સેવી સંસ્થા નામના એક એનજીઓના સભ્યોએ ગામની મુલાકાત લીધી.

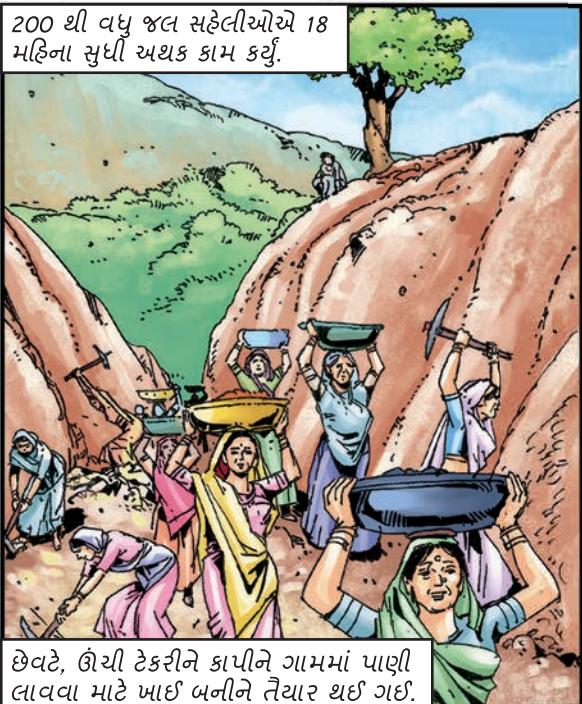

તમે મહિલાઓએ દૃઢ ઇચ્છાશક્તિનો પરિચય આપ્યો છે. અમે તમને પેપરવક્ક પૂરું કરવા અને પરવાનગી મેળવી આપવામાં મદદ કરીશું.

એનજીઓની મદદથી, મહિલાઓએ જટદી જ ખાઈ પોદવાનું કામ શરૂ કર્યું.

200 શી વધુ જલ સહેલીઓએ 18 મહિના સુધી અથક કામ કર્યું.

આ તળાવ વર્ષો સુધી સુંદરી હતું અને હવે જુઓ! બૌરવેલોમાં પણ પાણી આવી ગયું છે.

તે ખરેખર એક અસાધારણ સિદ્ધી છે.

પ્રધામનંત્રી મોદી દ્વારા બબીતાના પ્રયાસોની પ્રશંસા પછી, જલ સંરક્ષણ તરફ કામ કરવાનો તેનો નિશ્ચય વધુ મજબૂત બન્યો.

*પાણીના મિત્રો, તે પ્રોજેક્ટ પર કામ કરતી ગામની મહિલાઓના સમૂહનું એક નામ

શર્મિલા ઓસવાલ

રીસેસનો સમય હતો અને વિદ્યાર્થીઓ પોતાના નાસ્તાનો આનંદ લઈ રહ્યાં હતા.

આ શું છે?

તે રાગી મુક્કે* છે. તે મારા વતન, કર્ણાટકની એક લોકપ્રિય ડીશ છે.

આ જુઓ, હું બાજરાની રોટી* લાવી છું, તે મારા વતનની એક પરંપરાગત ડીશ છે.

એવું લાગે છે
કે આજે પરંપરાગત
વાનગીઓનો દિવસ
છે, હા હા!

ચાલો આપણે નાયર
સરને આ વાત કહીએ. તેમની
પાસે પરંપરાગત બોજન વિશેની
કોઈ રસપૃદ સ્ટોરી જરૂર હૈ.

અને તેણે ખરેખર કર્યું.

મોટા ભાગના ભારતીય
આહારમાં રાગી, જુવાર** અને બાજરા
જવા મિલેટસનો ઉપયોગ થાય છે કારણ કે તે
પોષિક આહાર છે. આજે, હું તમને એક એવી
મહિલાની સ્ટોરી કહીશ જેનું નામ છે શર્મિલા
ઓસવાલ. જેમણે આપણા દેશમાં મિલેટની ઐતીને
મોટા પાયે પુનઃજીવિત કરી, આમ ખેડૂતો
અને અમને ફાયદો થયો.

શર્મિલા ઓસવાલનો જન્મ પોયનાડ ^૩માં થયો
હતો. ભારતની મિલેટ વુમન બનવા સુધીનો તેમનો
પ્રવાસ, 21 વર્ષની વયે તેમના લઝ પછી શરૂ
થયો. 1995માં ઘરની મુલાકાત દરમિયાન -

પાક નિષ્ઠળ જવાના
અને દુષ્ટાળના કારણે ખેડૂતો
દ્વારા આત્મહત્યા કરવાના
બનાવો વધી રહ્યાં હતાં.

ખેડૂતો વિશેના
સમાચાર આધ્યાત્મિક
છે. જો કોઈ તેમની
મદદ કરી શકે તો
કેવું સાંકે.

જો ખેડૂતો ટેકનોલોજી
અને નવીન પદ્ધતિઓનો
ઉપયોગ કરવામાં મદદ કરે,
તો તેનાથી મદદ મળશે,
તમને નથી લાગતું?

શર્મિલાના પિતા ઇચ્છિતા હતા કે તે ઘરકામથી આગળ
વધીને કંઈક નવું શોધે. તેમના શબ્દો તેની સાથે રહ્યાં.

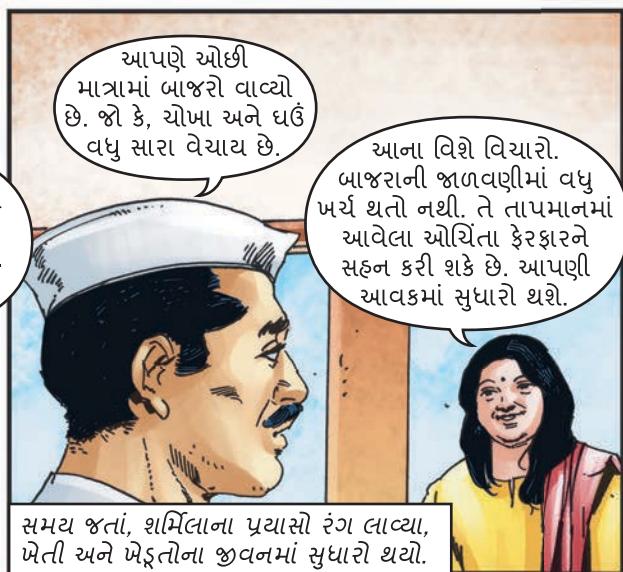
તે રાતે -

ખેડૂતોની મદદ કરવા
માટે મારે કંઈક કરવું પડશે.
મારે તેમના અધિકારોથી જાગૃક
કરવાની જરૂર છે. મને ખાતરી છે
કે તેમના માંથી ઘણાંને સરકાર દ્વારા
ચલાવતી યોજનાઓ વિશેની
જાણકારી પણ નહીં હોય જે
તેમના માટે લાભકારી છે.

શર્મિલાને ચુનાઈડેક ડિગ્રીડમાં પર્યાવરણ કાયદાનો અભ્યાસ કરવા માટે સ્કોલરશિપ મળી અને તે જટ્ટી જ ત્યાંથી ડિગ્રી લઈને પાછી ફરી.

શર્મિલાએ ઐદૂતોના વિવિધ સમૂહો, પુરુષો અને મહિલાઓ બંને મીટિંગ માટે એકત્ર કર્યા.

2010માં, શર્મિલાએ 'ગુન એનજી ફાઉન્ડેશન'ની સ્થાપના કરી.

*આન્ટી, મોટી ઉંમરની મહિલાઓને આદરપૂર્વક સંબોધિત કરવા માટે પણ વપરાય છે

પદીના થોડા વર્ષોમાં, શામિલાની પ્રતિબક્તતાએ બાજરીના વૈજ્ઞાનિકો, ઐઝૂટો અને ઉત્સાહીઓને ભારતના મિલેટ એસોસિએશનની સ્થાપના કરવા માટે ભેગ કર્યા.

શામિલાને અનેક કોલેજો તરફથી વિદ્યાર્થીઓને મિલેટ વિશે શિક્ષિત કરવા માટે આમંત્રણો પ્રાપ્ત થયા.

શામિલાએ 45ની ઉંમરે હાર્વેટ યુનિવર્સિટીમાં હાજરી આપી. તે વોટર ડિપ્લોમેસી માં નિષ્ણાત થયા જેના લીધે તે વોટર ડિપ્લોમેટ બનનારી પથમ ભરતીય મહિલા બન્યા.

કોવિડ-19 રોગચાળો ફાટી નીકળ્યો, ત્યારે શામિલાએ લોકોને બાજરી ખાવા માટે સમજાવવા માટે વધુ સખત મહેનત કરી. એક મુલાકાતમાં -

શામિલા ઓસવાલના કામને પ્રધાનમંત્રી મોદીના રેઝિયન્યુ કાર્યક્રમ મન કી બાતમાં ઓળખ મળી. તેણીના પ્રયત્નો અને અન્ય લોકોના પ્રયાસોને કારણે સંયુક્ત રાષ્ટ્રએ 2023ને બાજરીના આંતરરાષ્ટ્રીય વર્ષ તરીકે જાહેર કર્યું.

વિજય કુમાર કાબી

ત્રણ દિવસથી
વરસાદ પડી રહ્યો
છે. મને આશા છે કે
મારા વિસ્તારમાં પૂર
નહીં આવે.

પૂર હવે
સર્વસામન્ય બાબત થઈ
ગઈ છે પણ આપણે શું
કરી શકીએ?

શું તમે જાણો
છો કે મેનગ્રોવ* જંગલો
કુદરતી આફ્તોને રોકી શકે
છી જેમ કે પૂર, તોકન અને
ચકવાત? આજની સ્ટોરી એક
એવા માણસ વિશેની છે જેણે
ઓરિસસામાં આવું જ એક
જંગલ બનાવ્યું છે.

એપ્રિલ 2019માં, ચકવાત ફાની, એક અત્યંત તીવ્ખ
વાવાઝોડાએ ઓરિસસામાં વિનાશ વેઠો હતો.

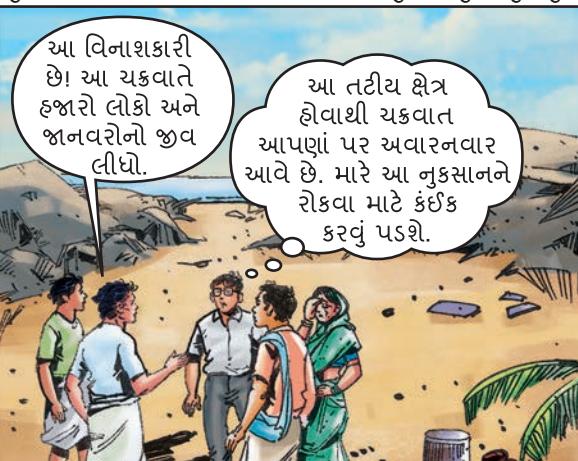
અંદાજિત નુકસાન
24,176 કોરડ રૂપિયાનું છે અને
72 લોકોના મોત થયા છે.

જો કે, ઉત્તર ઓરિસસાના બડાકોટમાં એક
વ્યક્તિ - વિજય કુમાર કાબીના પ્રયત્નોને
કારણે નુકસાન થોડું થયું હતું.

વીસ વર્ષ પહેલાં, 1999માં, વિજય, બડાકોટના નિવાસીએ
સુપર સાઇકલોનું પ્રદીપ દરમિયાન પોતાનું ધર ગુમાવ્યું હતું

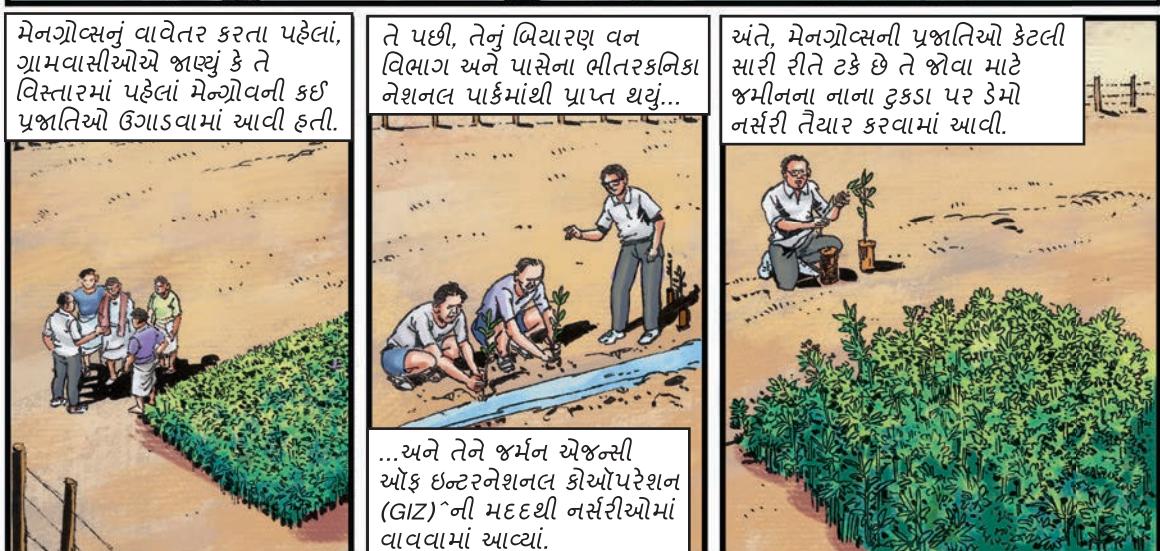
2006માં, તેણે એક સમાધાનનો પ્રસ્તાવ
મુકવા બડાકોટના વડીલોનો સંપર્ક કર્યો.

વિનાશની સીમાને સમજવા અને તેનો ઉકેલ શોધવા માટે
વિજ્યે જલ્દી જ અન્ય ગામોની મુલાકાત લેવાનું શરૂ કર્યું.

*છોડવાઓ અને આડનો એક સમ્રૂધ્ણ જી ખારા
પાણીના તઠીય વિસ્તારમાં ઉં છે

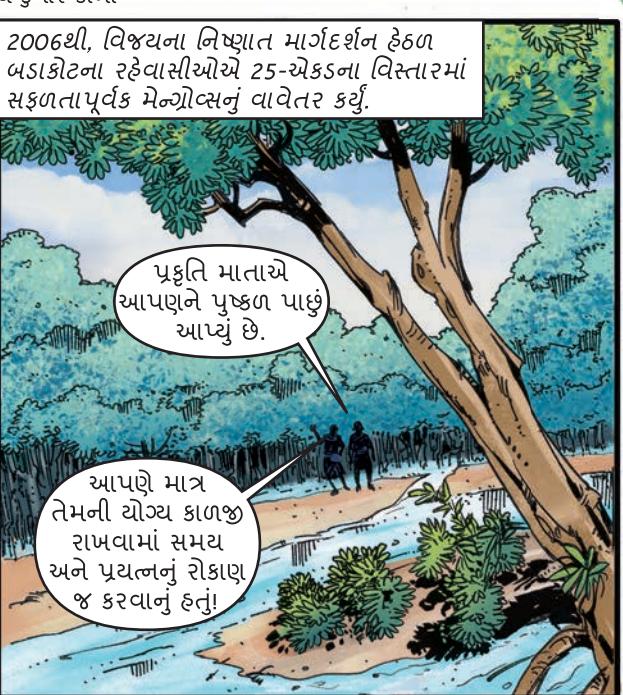

*કોઈ વનસ્પતિ વિનાની ખાલી, બિનઉપયોગી જમીન
એક સંસ્થા જે ભારતમાં પર્યાવરણ સંરક્ષણને સમર્થન આપે છે

ગ્રામવાસીઓએ સાંથે-સાથે ભરતીની ચેનલો* બનાવી છેમાં તાજા પાણી અને ખારા પાણીનું મિશ્રણ હતું.

2006થી, વિજયના નિષ્ઠાત માર્ગદર્શન હેઠળ બડાકોટના રહેવાસીઓએ 25-એક્રના વિસ્તારમાં સકળતાપૂર્વક મેન્ગોવ્સનું વાવેતર કર્યું.

ચાદ રામો, મેન્ગોવ્સ ફક્ત ખારા પાણીમાં જીવી શક્તા નથી - તેમને તાજા પાણીની પણ જરૂર હોય છે.

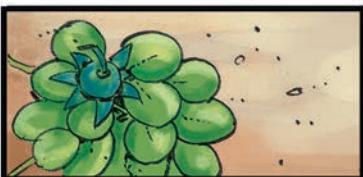
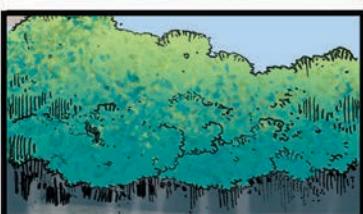

સમુદ્રાય-નિર્ભિત વનમાં મેન્ગોવ્સની 27 પ્રજાતિઓ હોય છે જેમાં ખુલ્ગાંદો, સોજેરેતિયા અને કાન્ડેલિયા સાથે અન્ય પ્રજાતિઓ સામેલ છે.

વિજયે સંશોધન કાર્ય કરવાનું અને મેન્ગોવ્સમાં વધુ વિવિધ પ્રજાતિઓ ઉમેરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે.

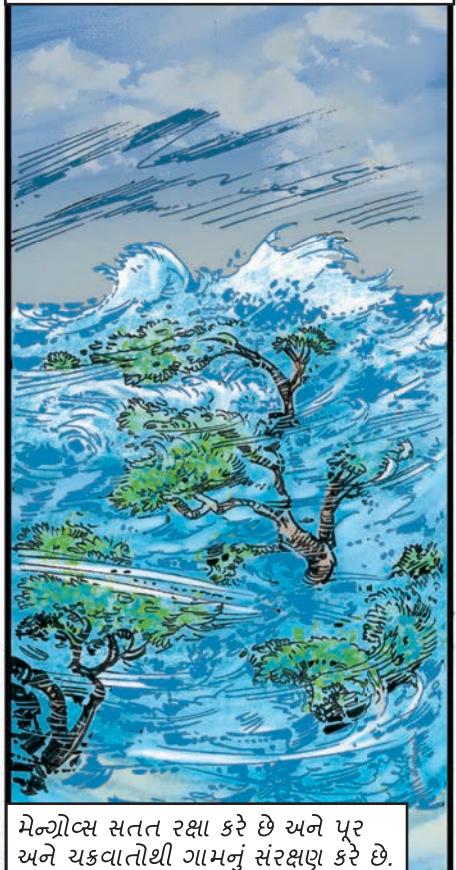
અમે એક મોડેલ બનાવવાની ઇચ્છા રાખીએ છીએ જે વિદ્યાર્થીઓ અને સંશોધકોને દરિયાકાંઠના જોખમોને કેવી રીતે ઘટાડવું તે સમજવામાં મદદ કરે.

દરેક પ્રજાતિની પ્રગતિનું દરરોજ અવલોકન કરવામાં અને તેને દસ્તાવેજબદ્ધ કરવામાં આવે છે.

બડાકોટના નિવાસીઓ તેમની સલામતી માટે વિજયના અથક પ્રયાસોના આભારી છે.

મેન્ગોવ્સ સતત રક્ષા કરે છે અને પૂર અને ચક્કવાતોથી ગામનું સંરક્ષણ કરે છે.

*વૃક્ષારોપણની સાથે ચાલતા પાણીના નાના નાના પ્રવેશદ્વાર

સિલુ નાયક

વિદ્યાર્થીઓનો ફી પીરિયડ હતો અને કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ રસપ્રદ ચર્ચા શરૂ કરી.

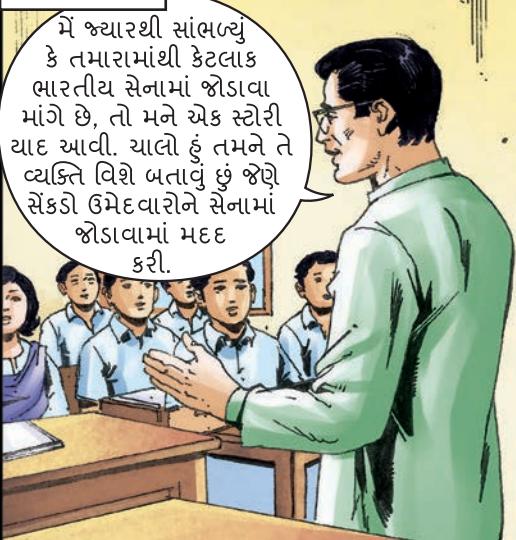
હું મોટો થઈને અવકાશયાત્રી બનવાનો છું.

વાહ! હું પણ. ના, ના, ઉભો રહે, હું કિકેટર બનીશ.

હું ભારતીય સેનામાં જોડાવાનો છું.

તે પછી તરત-

દરરોજ સવારે, અરાખાકુડા ગામ*માં, ચેક વ્યક્તિ સુચોદય પહેલાં ઉંદે છે.

તે પ્રશિક્ષણ મૈદાન પર પહોંચે છે અને તેના વિદ્યાર્થીઓને લાઇનમાં ઊભા કરે છે. આ બધા તે યુવાનો છે જે ભારતીય સશ્વત્ત્ર સેના માં જોડાવા માંગે છે.

ગુડ મોરિંગ, સર!

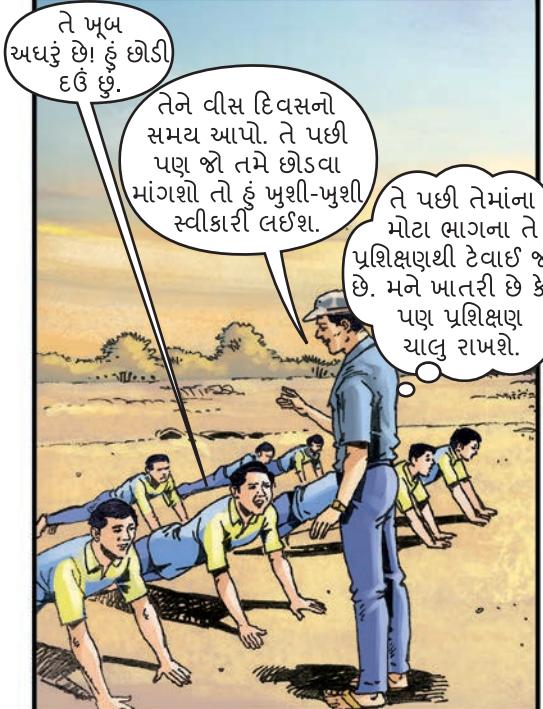

*ઓરિસ્સામાં

થલસેના, વાયુસેના અને નૌસેના

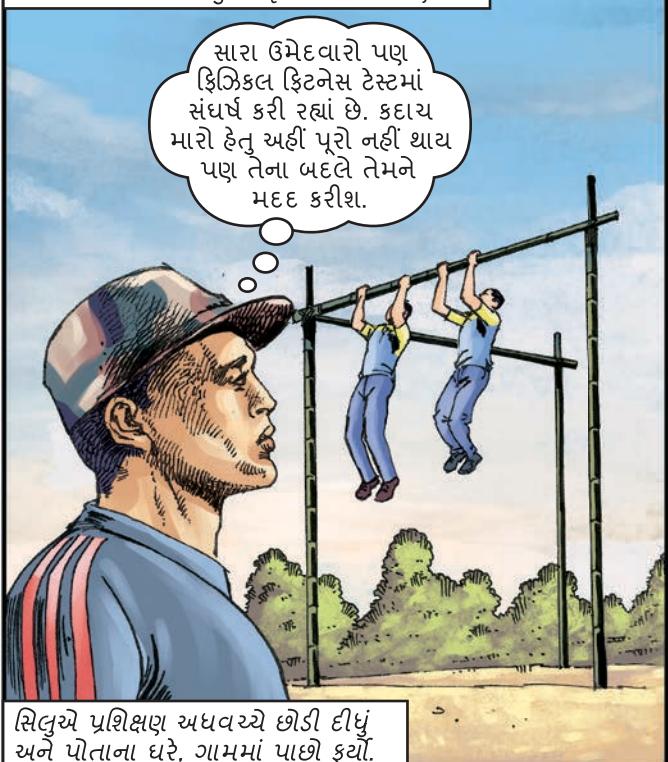
સિલુ નાયક

જેવો જ સુરજ ઉંઘે, આ માણસ તેથોને બે કલાક શારીરિક વ્યાયામ મારફતે માર્ગદર્શિત કરે છે.

આ માણસનું નામ છે સિલુ નાયક.

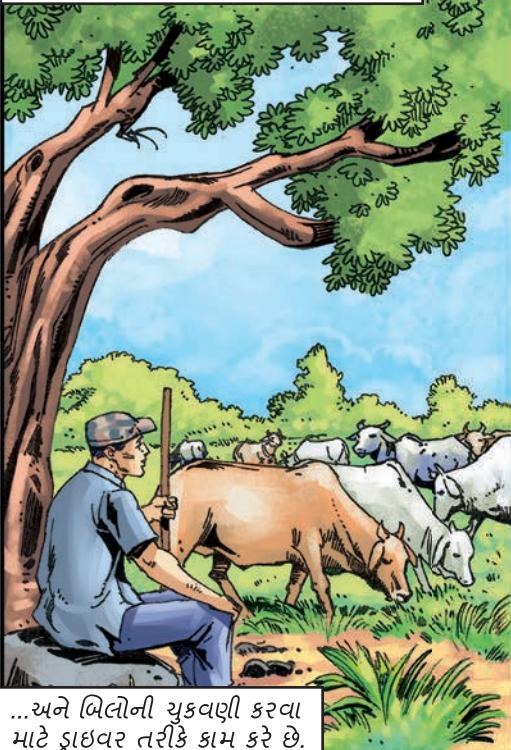
તેની પોસ્ટિંગ રાઉરકેલામાં થઈ હતી. પ્રશિક્ષણ
દરમિયાન તેને એક મુશ્કેલરૂપ પેરન્નની જાણ થઈ.

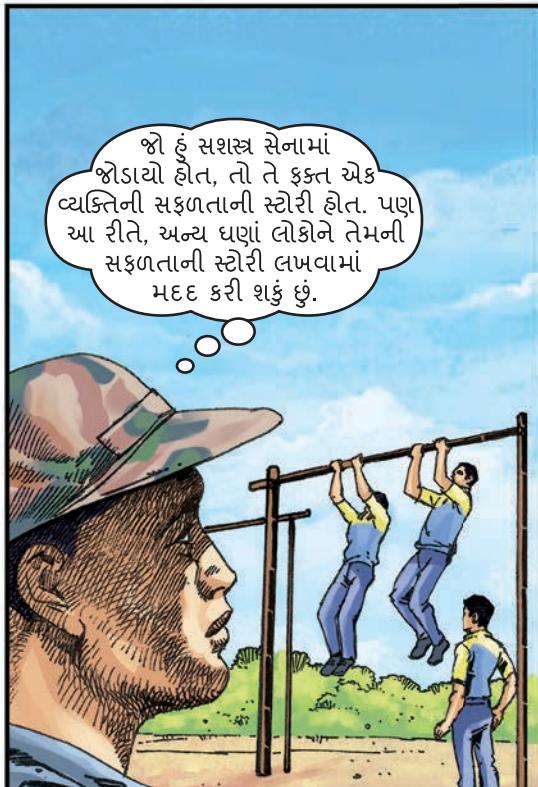
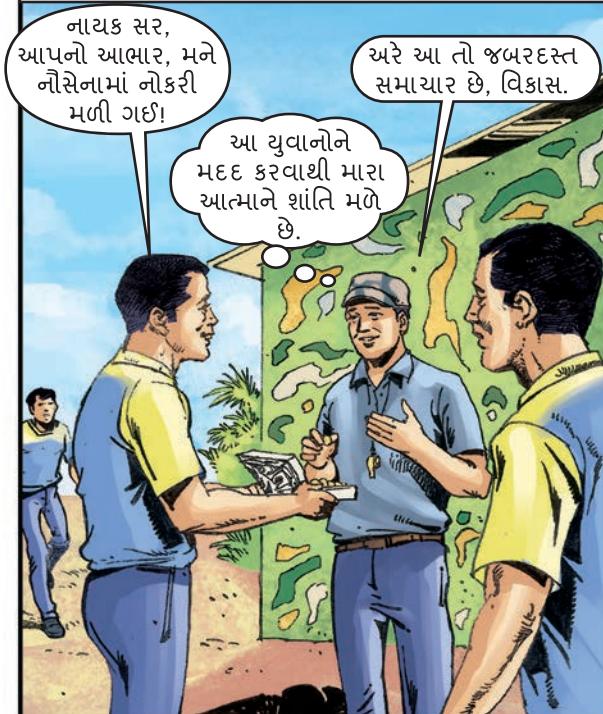
2016માં, તેણે સેના માટે ઉમેદવારોને પ્રશિક્ષિત કરવા માટે મહાગુરુ બટાલિયન નામનું પ્રશિક્ષણ કેન્દ્ર સ્થાપિત કર્યું.

આજે, તેના પ્રશિક્ષણ સત્રોની વચ્ચે, સિલુ હોર ચરાવવામાં સમય વિતાવે છે...

આ કેન્દ્ર જિઃ શુલ્ક હશે. ગરીબ ફુંદુંબના યુવાનોને પણ તેમના રાષ્ટ્રનું ગૌરવ બનવાની તક મળવી જોઈએ.

અત્યાર સુધી, તેણે 300 અરજદારોને પ્રશિક્ષિત કર્યા છે. તેમાંથી સીતેર સુરક્ષા દળો*ની વિવિધ શાખાઓમાં ગયા છે.

*સશસ્ત્ર દળો ઉપરાંત પેરામિલિટરી બળો, સીમા સુરક્ષા અને આ રીતે ઘણાં દળો સામેલ છે

સેન્ટ ટેરેસાઝ કોલેજ

શાળામાં કાફિનો કલાસ હતો.

સરસ! કેટલી બધી સર્જનાત્મકતા. આજે, હું તમને એક સ્વોરી કહીશ કે કેવી રીતે કેરળમાં કોલેજના કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ કાઢી નામેલી સામગ્રીમાંથી ફરીથી ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવા રમકડાં બનાવ્યાં છે. કદાચ તમે તમારી આગામી કાફિની કલાસમાં તેવો પ્રયાસ કરી શકો છો.

સેન્ટ ટેરેસા કોલેજ, કોચીની સોસાયટી ઓક્ટેરેસીઅન્સ ફોર એન્વાર્ન્સમેન્ટ પ્રોટેક્શન (S.T.E.P.)* ઊર્જાથી ભરપૂર હતી.

હું અમારી કોલેજના ગ્રેન પોટોકોલ વિશે ખૂબ જ ઉત્સાહિત હું!

પર્યાવરણને મળી શકે તેટલા ઇકો-ફન્ડલી વિકલ્પોની જરૂર છે!

ગ્રેન પોટોકોલ એ એક લીલોતરીની પહેલ હતી જેનું મિશન કોલેજને અને બધારના વિશ્વને વધુ ઇકો-ફન્ડલી બનાવવાનું હતું.

આ બાજુ, એસ.ટી.ઇ.પી.એ કલાત્મક, કાર્યક્રમ કપડાની થેલીઓ બનાવવાનું શરૂ કર્યું અને કોલેજમાં તથા સોશિયલ મીડિયા પર તેની ઉપયોગિતાનો પ્રચાર કરવાનું શરૂ કર્યું.

GREEN PROTOCOL	
ST. TERESA'S COLLEGE (AUTONOMOUS), ERNAKULAM	
The implementation of Green Protocol in St. Teresa's College is an initiative to fulfill our institution's mission to promote programmes that foster eco-justice. The following Green Protocol is proposed to be employed in the college.	
1. Foster a culture of responsible dining by avoiding food wastage.	17. Treat bio-degradable waste at source.
2. Encourage the use of stainless steel utensils to	18. Clean, segregate and hand over plastic and paper to scrap dealers. Avoid burning them.
3. Encourage students to use bags, pencil boxes, purses made of cloth to reduce redux waste which is generally non-recyclable.	19. Store electrical and electronic waste and hand it over to the concerned recycling agencies.
4. Promote recycling/reuse of textile waste.	20. Post reminders to students and teachers in every room including bathroom, hallway, and lunchroom, to turn off lights, unplug energy-draining devices when not in use and save water in everyday use.
5. Encourage students to serve as brand ambassadors of eco-friendly alternatives to plastic carry bags provided by the Government.	21. Constitute 'Green Protocol' teams to conduct awareness programs for class teachers, students and staff.
6. Promote the use of ink pens to prevent accumulation of plastic waste.	22. Encourage students to use and promote energy-efficient LED bulbs.
7. Avoid plastic covering and redux-binding on project reports and records.	23. Promote recycling of water within the campus.
8. Avoid the use of non-biodegradable materials like thermocol.	24. Set up solar panels within the college to meet its energy needs.
*એક સામાજિક ઉદ્યમિતા કલબ	

આવો એક ભલામારા કરેલો ઉપાય હતો, પટાસ્કિ બેગને બદલે કપડાની થેલીઓ વાપરવાનું પસેંદ કરવું.

તેમના પ્રોફેસર ડૉ. નિર્મલા પદ્મનાભન આ પ્રોજેક્ટનું નેતૃત્વ કરી રહ્યા હતા. એક દિવસ -

ડૉ. પદ્મનાભને અન્ય કેકલી સભય, સુશ્રી સુપ્રિયા નાયરનો સંપર્ક કરવાનું નક્કી કર્યું.

કેશન ડિઝાઇનના વિભાગના પ્રોફેસર, સુશ્રી. નાયરે પોતાના વિદ્યાર્થીઓને આના પર સંભવિત ઉકેલ મેળવવા માટે વિચાર કરવા માટે કહું. છેવટે -

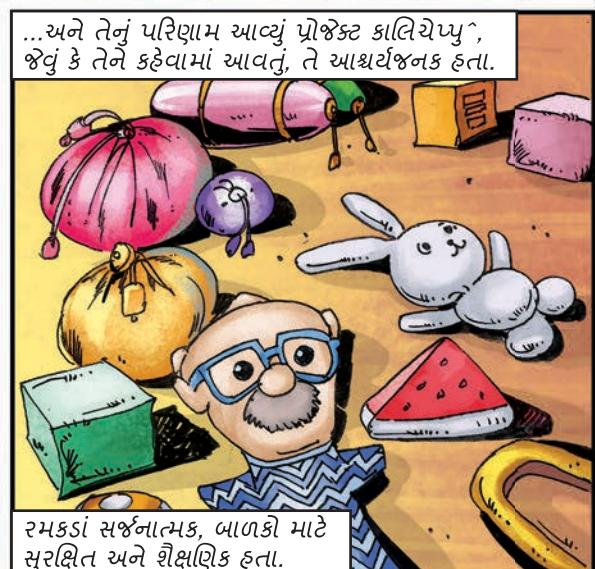

તો આ રીતે, વિદ્યાર્થીઓએ કપડું, લાક્ડર અને બોક્સેસ જેવી કાહી નાખેલી સામગ્રીઓ વડે કામ કરવાનું શરૂ કર્યો...

*ઇકો-ફેન્કલી અને ટકાઉ

...અને તેનું પરિણામ આવ્યું પ્રોજેક્ટ કાલિયેપ્યુ^, જેવું કે તેને કહેવામાં આવતું, તે આશર્યજનક હતા.

રમકડાં સર્જનાત્મક, બાળકો માટે સુરક્ષિત અને શૈક્ષણિક હતા.

^રમકડાનું બોક્સ

આ રમકડાં પછી આંગનવાડી* માં બાળકોને દાનમાં આપવામાં આવતા.

તે પછી કોલેજ, કોચી કોપોરિશન અને કુકુભ્યશ્રી* સાથે
મહયોગ કરીને તે પ્લાનને આગામા સ્તરે લઈ ગયું.

બાકી વધેલી સામગ્રીઓનો ઉપયોગ કરીને રમકડાં
બનાવવા માટે આંગનવાડી રિસ્ક્ઝોને પ્રશિક્ષિત કરવા, સેંટ
ટેરેસાઝ કોલેજ ઇન્નીગેટેડ ચાઇલ ડેવલપમેન્ટ સાવિસેસ**
(ICDS) સાથે કામ કરવાનું સતત ચાલુ રાખ્યું.

પ્રોજેક્ટ કાલિયેપ્ચુનો ઉલ્લેખ પ્રધાનમંત્રી
મોદીની મન કી બાતમાં પણ થયો હતો...

*ગ્રામીણ બાળસંભાળ કેન્દ્ર
^ગરીબી ફૂર કરવા અને મહિલાઓને સંશક્ત કરવા માટેનો પ્રોગ્રામ

**ઇ વર્ષથી નાની ઊંમરના બાળકો અને તેમની
માતાપિતાઓ માટેનો એક કલ્યાણ કાર્યક્રમ

કમલા મોહરાના

તીસેસનો સમય હતો અને બધા વિદ્યાર્થીઓ રમવામાં મશગૂલ હતા, સિવાય પૂજા.

પૂજા, તું આ કાંકરા કેમ લેગા કરે છે?

મેં વિચાર્યુ કે કોઈ આકષ્યક શિલ્પ બનાવવા માટે તેમને એકસાથે ગુંડરથી ચોટાડીશ.

પાડોશીની વાત કમલાના મનમાં રહી ગઈ. બીજા દિવસે -

તે અહૃત
છે. મને તે
શીખવું ગમશે.

જલ્દી જ, મહિલાઓનો એક સમૂહ કમલ પાસે આ કુશળતાઓ શીખવા માટે આવ્યો.

"પછી, તેમને સારી રીતે ઘોઇને, સ્કુલીશું..."

"...તે પછી, તેને પાતળી પદીઓમાં કાપીશું..."

"...અને છેવટે, તેમાંથી એક ચુંદર બાસ્કેટ બનાવવા માટે તેને ભેગા કરીને ગુંથીશું."

બાસ્કેટની સાથે-સાથે, મહિલાઓએ જલ્દી જ નકામી સામગ્રીમાંથી પેન સ્ટેન્ક, મોબાઇલ ફોન સ્ટેન્ક, કુલદાનીઓ, હાથ પંખા અને વોલ-હેન્દ્લિંગ્સ જેવી ચુંદર વસ્તુઓ બનાવવાનું શરૂ કર્યું.

એક દિવસ -

કમલા અને તેની દીમને મેળામાં સારો એવો નદી થયો.

જલ્દી જ, તેમણે પોતાના અને આજુભાજુના ગામમાં નિયમિત રીતે તેમના ઉત્પાદનોને વેચવાનું ચાલુ કર્યું.

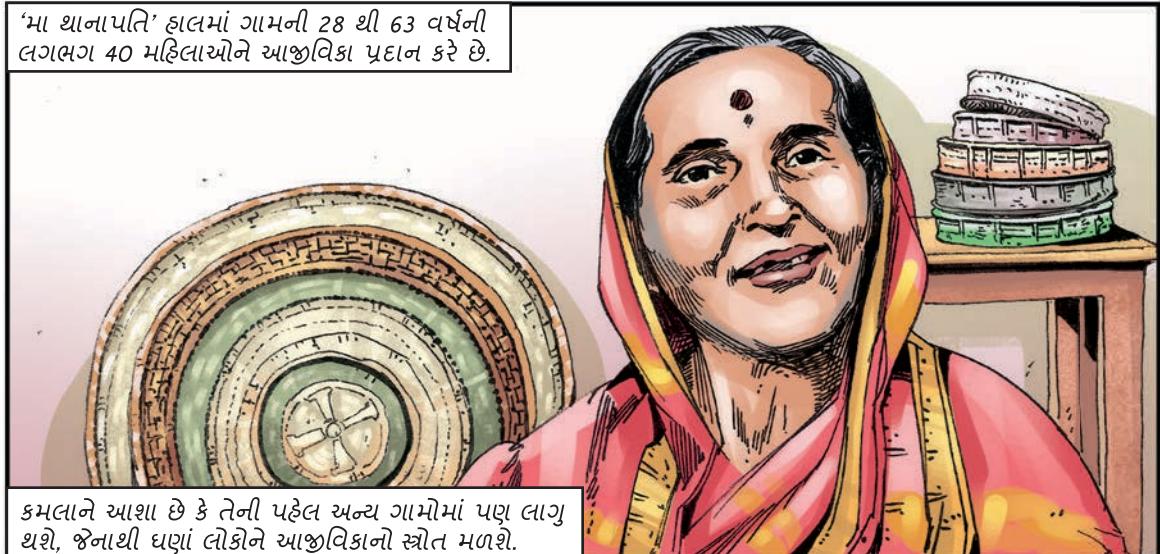
જ્યારે આ સમૃદ્ધ વિશે સ્થાનિક
વહીવટે સાંભળ્યું ત્યારે -

પ્રશાસનની મદદ વડે, 'મા થાનાપતિ'
સમગ્ર ઓરિસસામાં હસ્તક્ષેપ
મેળાઓમાં પોતાનો માલ વેચે છે.

'મા થાનાપતિ' હાલમાં ગામની 28 થી 63 વર્ષની
લગભગ 40 મહિલાઓને આજીવિકા પ્રદાન કરે છે.

મન કી બાત

વોલ્યુમ 6

પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીના રેડિયો કાર્યક્રમ પર આધારિત મન કી બાતનું છુંબું વોલ્યુમ આપણા માટે આખા દેશમાંથી અવિશ્વસનીય વાર્તાઓ લઈને આવ્યું છે.

ઉત્તરાંધ્રની એક દૃષ્ટિહીન વિદ્યાર્થીની કલ્પનાને છેવટે તેની મદદ માટે સંસાધનોથી સજ્જ એક શાળા મળી ગઈ. સમસ્યા એ કે બધા પાઠ કણ્ઠમાં ભણાવવામાં આવતા. કલ્પના ત્રણ મહિનામાં ફક્ત એક નવી ભાષા જ નથી શીખતી પરંતુ તેમાં 92 ગુણ પણ પ્રાપ્ત કરે છે.

મણિપુરની એક ઉદ્યમી મહિલા ટોગબ્રમ બિજિયાશાંતિએ કમળના કુલ પ્રત્યેના તેના પ્રેમને એક વ્યવસાયમાં બદલ્યો. તે તેની ડાંડીઓમાંથી રેસા એકર્ત્રિત કરે છે અને તેમાંથી સૂતર વણીને વસ્તુઓ બનાવે છે, જે ટકાઉ હોવાની સાથોસાથ સુંદર પણ હોય છે.

ઇસ્માઇલભાઈ શેરુનો જન્મ ગુજરાતના એક ખેડૂત પરિવારમાં થયો છે જે તેમને પોતાના પરંપરાગત પગલે ન ચાલવાની સલાહ આપે છે. જો કે, ઘેતી પ્રત્યેનો તેનો જુસ્સો અકબંધ છે. આજે, તે એક ખેડૂત છે જેની ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળી પેદાશ અને નવી રીતોએ તેમના સાથીઓને પ્રેરિત કર્યા છે.

દસ વાર્તાઓનો આ સંગ્રહ સાબિત કરે છે કે તમે ભલે ગમે ત્યાંના હોવ, સફળતા હંમેશાં હાસિલ કરી શકાય છે.

₹99

www.amarchitrakatha.com
ISBN 978-81-19596-68-3

9 788119 596683